

Juryrapport

Jan Brouwer Scriptieprijs 2021 – Religiewetenschappen en theologie

Jip Lensink (Universiteit Utrecht)

Traditional Tunes Transformed: Resonances and Dissonances between Theology and Lived Religion in the Protestant Church on the Central Moluccas

Het lezen van de MA thesis “Traditional Tunes Transformed” is als het luisteren naar een prachtig muziekstuk. Zoals een musicus zijn luisteraars meevoert op de tonen van de muziek, zo voert Jip Lensink haar lezers mee naar verre tropische oorden. Zij laat hen de klamme hitte voelen, de exotische geuren ruiken, de ongekende tinten groen van het oerwoud en blauw van de oceaan zien. Zoals een componist zijn tonen ordent tot een harmonieus muziekstuk, zo heeft Jip Lensink haar veldwerkgegevens en theoretische inzichten tot een uitstekend wetenschappelijk werkstuk geconstrueerd. Jip Lensinks werkwijze is aanstekelijk. Zij presenteert de resultaten van haar op participerende observatie gebaseerde veldwerk op zo’n persoonlijke manier dat zij haar lezers in staat stelt om in de huid van de door haar ondervraagde christelijke theologen, studenten theologie en ‘gewone’ Molukse gelovigen te kruipen. Deze persoonlijke benadering blijft echter altijd wetenschappelijk verantwoord en de benodigde kritische distantie wordt door Lensink altijd in acht genomen.

In “Traditional Tunes Transformed” neemt Lensink haar lezers stevig bij de hand en voert hen stap voor stap naar de beantwoording van haar onderzoeksvraag, namelijk hoe de traditionele muziek van de Centrale Molukken zoals die vorm heeft gekregen binnen de contextuele Molukse theologie zich verhoudt tot de geleefde religie van protestantse Molukkers. Origineel van de benadering van Lensink is dat zij zich als antropoloog richt op christelijke Molukse theologen en hun theologie, met name de contextuele theologie, waarvan een aantal vooraanstaande vertegenwoordigers en hun zienswijzen worden gepresenteerd. Dit is origineel omdat antropologische studies binnen de religiewetenschappen zich doorgaans richten op perspectieven ‘van onderop’. Na een behandeling van de sociale en historische context van de Molukken met aandacht voor de invloed van de Nederlandse protestantse zending en het Nederlandse kolonialisme, en een bespreking van de Molukse contextuele theologie, presenteert Lensink de hoofdstukken die wezenlijk zijn voor de beantwoording van haar onderzoeksvraag. Zij geeft in die hoofdstukken nieuwe invulling aan concepten als ‘the traditional’, waarmee ze aantoont dat traditie niet statisch is, maar voortdurend in beweging, en ‘material theology’, waarmee zij laat zien dat theologie onlosmakelijk verbonden is met allerlei vormen van materialiteit. Met behulp van dergelijke concepten is Lensink in staat om te laten zien dat in de contextuele Molukse theologie het met behulp van traditionele muziek mogelijk is om de geleefde religie van de Molukkers met de belangrijke positie van de voorouders en andere pre-christelijke geloofsvoorstellingen een prominente plaats te geven in de geloofsbeleving van christelijke Molukkers. Op deze wijze zijn contemporaine christelijke Molukse theologen in staat om vorm en inhoud te geven aan de identiteit van Centraal Molukse protestantse christenen.

Met deze scriptie heeft Jip Lensink een origineel en uitmuntend werkstuk geschreven, dat toekenning van de Jan Brouwer Scriptieprijs Religiewetenschappen en theologie 2021 ten volle verdient.

Prof. dr. H.L. (Herman) Beck, hoogleraar godsdienstwetenschap i.h.b. van de Islam Tilburg University

Prof. dr. M. (Mladen) Popović, hoogleraar Oude Testament en vroege Jodendom, met bijzondere aandacht voor de Dode Zeerollen Rijksuniversiteit Groningen

De jury vergaderde online op 23 november 2020 onder leiding van oud-KHMW-bestuurslid Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, in de aanwezigheid van Prof. dr. R.B. Andeweg, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW en Saskia de Boer (notulen).